

Tereza Nováková

Galerie města Pardubic pojala svůj celoroční výstavní program jako příležitost k reflexi vícero aktuálních témat najednou. Zvláště těch, která jsou spojena s potřebou odpočinku a zpomalení, pomoci druhým, zodpovědnosti, ale i osobního prožitku. Důležité je připomínat, že umění nám dává jiný pohled na svět, ale také díky němu můžeme pečovat o nás samotné i o naše okolí. Jedná se o revizi vlastního chování, znovunacházení identity galerie, která je příznačná pro období transformace či krizi.¹ Otázky spojené s pozicí umělce, ale i nejistotou, kterou přináší současná doba. Namísto střídajících se výstav procesuálně vzniká a narůstá instalace, reagující často na aktuální lokální problematiku, která je „součástí většího celku, avšak může fungovat i sama o sobě“².

Projekt nazvaný *Intermezzo* chápaný jako plánovaná aktivita vložená do života souvisí se snahou o překonání současného pocitu nenaplněnosti života.³ Galerie se stává místem setkávání, diskusní platformou, ale i zázemím aktivit odehrávajících se ve veřejném prostoru Pardubic. Proměňuje se v deník či archiv i díky architektuře výstavy, kde jednoduché modulární prvky zbytečně nezahlcují prostor a umožňují dostatečnou variabilitu v průběhu roku.⁴ Prezentovány jsou tři kurátorské koncepty – volně spolu související vrstvy. První nazvaný *Můžem vám pomoci?* představuje tvorbu umělců, kterým je blízká sociální interakce s veřejností mající angažovaný či feministický podtext. Díla s terapeutickým významem se často obrací ke vztahu umění a každodennosti: k pomoci druhým a překonávání společenských bariér, údržbě prostoru a ekologickým otázkám.⁵ Kurátorská dvojice⁶ se v textu snaží aktualizovat tendence New Genre Public Artu na konci 60. let 20. století v Americe. Výrazné gesto ukázal během své dubnové mikrorezidence⁷ performer Andreas Gajdošík, když uklízel zanedbané prostředí na březích Labe a v parcích města na pracovním oděvu s nápisem *Veřejně prospěšné umělecké práce*. Další kurátorský projekt⁸, kterého se účastní většinou zahraniční autoři⁹, se věnuje krátkodobějším inscenačním uměleckým akcím a prostorovým adaptacím ve veřejném prostoru nebo environmentu galerie. Komunitní akce, procházky Pardubicemi, workshopy založené na participaci s veřejností mají běžným činnostem či věcem propůjčit jinou funkci. Vybrání jsou architekti, performeré, divadelníci, zvukoví umělci, ale také básníci, kteří dokážou jinak pracovat s imaginací, a tím znejistit trvalé ve městě a zpomalit tok života.

Andreas Gajdošík, *Veřejně prospěšné umělecké práce*, kombinéza, foto: autor.

V poslední vrstvě¹⁰ se objevuje nejvíce hmotných (přestože performativních) výstupů, což dělá z výstavy to, na co jsme v galeriích zvyklí.¹¹ Témata vnitřního zklidnění, vztahu k sobě samým, ke krajině a kulturnímu dědictví si určitě zaslouží pozornost, a tak nevádí, že tato část výstavy není tak proměnlivá jako ty ostatní. Opět se zde objevuje téma životního prostředí, přírody, ale i chůze jako symbolického prožitku a očistného rituálu. Poutě jsou uměleckým aktem oslavujícím přírodu i společně strávený čas. Zatímco Lukáš Gavlovský vytvoří deníky na cestě k prameni Labe, Lucie Králíková bude pokračovat ve vyšívání topografických názvů na ubrus sloužící společným hostinám. Naváže tak na svou ostravskou výstavu *Grande Misericordia* z roku 2020. Zdánilivě běžná cesta vybízí k introspekci i v instalaci, která zahrnuje krátké autorské texty „haiku“. Přestože je výstava připravována jako celek, s jasně čitelnou názorovou blízkostí všech kurátorů, pro běžného diváka často chybí vodítko k jednotlivým, mnohdy složitým konceptům děl, a hlavně k jejich vzájemným vztahům. Vizualní kompaktnost výstavy jen utvrdí v představě o promyšleném vyvažování toho, co lze uměleckým výzkumem sdělit – zacílení na lokální problematiku či určitý jev, vnímání současných potřeb a zároveň zobecňující přesah, osvědčený zahraničními přístupy. Přestože chybí dnes poměrně často užívané obsáhlé noviny k výstavě, web je plný informací a pozvánek na akce, které bezesporu nejsou jen doprovodnými. Krokem k minimalizaci „jednorázového“ materiálu tak instituce jde příkladem,

jak dnes prezentovat umělecký výzkum – jako otevřenou platformu s možností výběru adekvátního množství informací, čímž podporuje svobodu rozhodnutí pro vlastní kroky i udržitelnost.

- 1 V tomto případě posílená brzkým stěhováním galerie do novostavby v areálu Automatických mlýnů, kde bude sídlit v sousedství sádkotvorné Východočeské galerie v Pardubicích.
- 2 Z tiskové zprávy.
- 3 Z tiskové zprávy.
- 4 Autorem architektury výstavy je Jakub Dvořák působící v Pardubicích.
- 5 Manifesto For Maintenance Art 1969! americké umělkyně Mierle Laderman Ukeles.
- 6 Kurátorská dvojice: Martina Johnová a Jakub Adamec.
- 7 Několikadenní až měsíční pobyt v Pardubicích, který umožňuje provádění performativních vstupů či přináší čas na tvorbu, využili někteří autoři ze všech kurátorských vrstev.
- 8 Kurátorského týmu dramatické a produkční platformy Terén – Matyáše Dlabá & Lukáše Jiříčky a Šárky Zahálkové.
- 9 Z Polska, Francie, Německa, Nizozemí, Mexika.
- 10 Kurátorky Lucie Váchové.
- 11 I přes vynikající pozůstatky performance Martina Zeta, který na vernisáži dotvářel instalaci z jílových cihel, není příliš rozvedena souvislost s jeho druhou prací, videem rypadla ze severočeského hnědouhelného dolu Bilina.